

SOON

Palliatieve zorg 2025

drs Beatrijs Hofland
geestelijk verzorger

Workshop
De stilte tussen de zinnen: existentieel lijden
in de ouderdom

Iets maken

Gelijkheid

Muziek

Dromen

Familievrienden

Gezondheid

leven met/in de natuur

Iets nalaten

Schilderkunst

Kracht

Geloof

Geluk

Praten en
luseren

Respect

Dans

Houvast

Samen eten

Nieuwe dingen
leren

Plezier en feest

Vrijheid

Beeldende
kunst

Liefde

Samen bewegen

Ontspanning

3 vragen

- wat houdt u in het bijzonder bezig op dit moment?

- aan wat of wie had u steun in eerdere situaties?

- wie zou u op dit moment graag bij u willen hebben ter ondersteuning

*verkenningvragen van het Mount Vernon Cancer Network (MVCN)

WANNEER DE ZIN ZOEK RAAKT

Eerste hulp bij zinverlies

IDENTITEIT

Wat: identiteit versterken, behoud van initiatief, keuzemogelijkheden ervaren, eigen activiteiten voortzetten, rollen

Hoe: initiatieven ondersteunen, vaardigheden uit verleden aanboren.

KRACHTBRONNEN

Wat: dagelijkse zingeving versterken. Dagelijkse routines en activiteiten volhouden geeft gevoel dat het leven doorgaat, dat niet alles verloren is
Hoe: vragen naar dagelijkse activiteiten en routines, helpen met deze mogelijk te maken

VERBINDING

Wat: verbinding herstellen of verstevigen, blijkt belangrijkste element te zijn als tegengif tegen zinverlies en tegen existentiële eenzaamheid en mogelijke traumatisering door ziekte ervaringen.

Hoe: naasten betrekken, verbinden met traditie/God/hogere/natuur/kunst

HOOP

Wat: hoop versterken, speciale doelen stellen

Hoe: versterken van de verbeelding, stellen wondervraag, deelname groepen/rituelen.

INNERLIJKE RUIMTE

Wat: open houding voor patiënt, zorgverlener, naaste, ruimte bieden voor diepere emoties en spanningsvelden

Hoe: herkennen thema's a.h.v. spanningsvelden Ars Moriendi model Leget

SPIRITUELE NALATENSCHAP

Wat: nalatenschap (spirituele) verkennen en benoemen.

Hoe: vragen naar waar iemand trots op is, kunnen ontvangen en geven van zorg kinderen/kleinkinderen/belangrijke naasten betrekken

bronnen: M. Haufe (2020) en Leget (2007) opvraagbaar bij vindplaatszingeving.nl

Existentiële ervaringen en zingeving (Jacobs, 2020)

The propeller; a model of existential/spiritual strength approaches (Haufe et al., 2020).

Omgaan met hoop

IN DE PALLIATIEVE FASE

..

NIEUW PERSPECTIEF

Omgaan met hoop – Richtlijnen Palliatieve zorg (palliaweb.nl) en Olsman E (2016)

3 Casussen

1. Ik hoop dat ik volgende week nog de verjaardag van mijn kleinzoon kan vieren [vrouw van 83, terminale fase]
2. Ik hoop dat ik dit jaar rond 4 mei me eens niet zo teneergeslagen voel [man van 94, oorlog meegemaakt]
3. Ik hoop dat u me een spuitje geeft als ik echt niet meer kan [vrouw van 86, beginnende dementie]

3 Benaderingen

Realistisch

.....

Functioneel

.....

Narratief

.....